

на даже отъ Симеоновата и Самуилова България. Не са минѣхъ нѣколко десетолѣтія подиръ смъртта на този Господарь, и построеното отъ него политическо здание наченѣ да сѣ събарѣ, и тозъ пѣтъ, отъ силата на собственната си тежина, отъ вжтрѣшнитѣ безредицы, отъ борбата на партіитѣ, отъ болѣрскитѣ смутове, които оставяхъ страната безъ защита не само срѣщо единъ организиранъ врагъ, но даже и предъ четитѣ на ногайскитѣ татары които нѣколко време произволно снемехъ и качахъ разны пришельцы върху престола на Асѣнвцы. Палеологитѣ равнодушно глѣдахъ на тѣзи лека корысть, защото собственнитѣ имъ престолъ болѣзненно скърцаше и са събаряше подъ тѣхъ, и скоро сичката имперія са намѣри заключена въ стѣнитѣ на единъ само градъ. Но когато Османлитѣ са утвърдихъ задъ Бѣлкана, тѣмъ не бѣше никакъ трудно и съ единъ ударъ почти можихъ да дадѣтъ край на 200-годишното съществуване на второто българско царство.

Нѣкои може да гледжтъ за голѣма злочистина съсыпванеъто на нашето царство и покорениеъто на народа ни отъ Османлитѣ. Но то е едно заблужденіе, защото бракосъчетаніето на много български царѣ и болѣры съ гъркини отъ Византия, бѣше вѣтъкнѣло въ България толкозъ страшна деморализация, щото, въ продълженіе на много отъ единъ вѣкъ, постоянно гледамы царьетѣ си да са свалѣжтъ единъ-другий отъ престола, и, както византийскитѣ императоры да си свършватъ живота чрезъ заточение, убійство или отрова! И при този редъ на работитѣ можаше ли са закрѣпи еще за много тѣй разглобенното и разставено вече царство, което само по себе си бѣше приготвено нѣкакъ да стане плѣчка на първия си силенъ домогатель — и то са случило съ нашето царство.